

Umění zpomalit

Pokud jde o kreativní využití rychlosti závěrky, vypožadoval jsem v průběhu mnoha let vyučování, že spousta fotografů, ve stejné míře profesionálů i amatérů, směřuje mnohem výrazněji k dynamickému záznamu objektů ostrých jako břitva než k vytváření „umění náznaku“ mnohem delšími expozičními časy.

Jak jsme si vysvětlili v předchozí kapitole, obrázky zmrazující akční pohyb využívají primárně tři rychlosti závěrky, a to 1/250, 1/500 a 1/1000 sekundy. Obrátme však pozornost k opačnému konci stupnice závěrkových rychlostí: 1/60 až 1 celá sekunda. Je-li má předtucha správná, brzy začnete vyhledávat příležitosti k práci s těmito pomalejšími rychlostmi závěrky.

Podle mých zkušeností nabízí pomalejší závěrka mnohem více prostoru pro kreativitu než ta rychlá; při stejné příležitosti jsou pomalejší rychlosti závěrky neuvěřitelně nepředvídatelné. A právě ta nepředvídatelnost je tím, co vám při náležité míře trpělivosti může vynést diamant uprostřed hlušiny.

Objekty nabité aktivitou nabývají, když je schválně exponujete neobvykle dlouho, úplně nových významových rozměrů. Pokud jste puristou, který přísahá na dlouhodobý standard fotografií ostrých jako břitva, na nichž je ostré vše, co se vejde do hledáčku, nehodlám měnit váš způsob uvažování, ale jste-li fotografem, který cíleně vyhledává neotřelý přístup k fotografování, ať již otevřeně nebo skrytě, chci vám naléhavě doporučit pokus o maximální

prodloužení dolního limitu rychlosti závěrky. Zkuste fotografovat aspoň hodinu doma nebo ve městě bez použití stativu rychlostmi mezi 1/4 a 1 sekundou.

Většina z toho, co při svém pomalém fotografování získáte, bude čistý experiment, ale – jak už to často bývá – některé nové vzrušující objevy mohou vzniknout pouze v laboratorních podmínkách. Každý fotograf, který je pro svou věc vášnivě zaujat, se nachází na nekonečné cestě kreativního vyjadřování svých pocitů a úsilí o originalitu. Používání pomalých rychlostí tam, kde zdravý rozum velí něco jiného, je pro mnoho fotografů prokazatelně úspěšným pokusem. Takové kompozice jsou často naplněny potlačeným pohybem a napětím. Vyjadřují silné náladu a pocity, a jsou čímkoli jiným než nudnými obrázky. Třeba nejste typ milující sport a aktivitu a namísto toho jste schopni tvořit obrázky překypující energií skrytou.

Snímky rychlých dějů, které jsou normálně pořizovány rychlou závěrkou získávají při pomalém záběru odlišné, někdy poněkud zdeformované vlastnosti. Mohou vám třeba připomínat zážitky z uplynulých vzrušujících dob vašeho života nebo jen prostě vyjadřovat vzrušení, které právě cítíte. Pocit nadšení, pokud se kolem nás děje něco vzrušujícího, je nám vrozen – pocit, že život sám je vzrušující, že někde směřujeme, že jsme se vymanili z okovů obyčejnosti. Vždyť každý z nás občas pociťuje tíhu nudy nebo deprese, které přináší život bez pohybu. Pomalá závěrka vašeho aparátu ve vás bezpochyby vyburcuje rozhodně jiné pocity než strnulost a nudu.

LEŽEL JSEM NA BŘÍŠE NA STŘEŠE AUTA jedoucího po venkovské silnici lemované alejí stromů a přitom jsem exponoval pomalou rychlostí závěrky, konkrétně 1/15 s. Chtěl jsem vyvolat pocit snášení se na cestu tak, jak ho před chvílí předvedla osamělá vrána. Ze sedadla spolujezdce jsem fotografovat nemohl, protože úhel sevřený se silnicí byl příliš ostrý. Abych řekl pravdu, byla to divoká jízda, protože cesta byla plná děr a auto nemělo střešní nosič a chvílemi jsem se na střeše opravdu bál. Můj přítel Kilian ale řídil pomalu a opatrně a já jsem za chvíli získal dost záběrů k tomu, abych vám nabídl pohled letící vrány na tuhle venkovskou silničku v České republice.

Objektiv Nikkor 17–55 mm, 1,2 ND filtr, ISO 100, 1/15 s, f/11.